

18. ПРО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

О.М. Соломка, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Глобалізаційні процеси і циклічні коливання світової економіки загострили проблему досягнення сталого розвитку вітчизняного АПК.

Інтеграція української економіки у світову вимагає переходу до інноваційних технологій, вдосконалення економічних відносин між

виробниками сільськогосподарської продукції та переробними підприємствами. Адже, результати діяльності аграрного сектору, а саме наявність необхідної сировинної бази, мають значний вплив на роботу підприємств з виробництва харчових продуктів та напоїв. За даними державної служби статистики України за підсумками 2012 р. намітилися позитивні тенденції в розвитку підприємств харчової промисловості, а саме: отримано приріст продукції у виробництві олії та жирів (14,0%), переробленні та консервуванні овочів та фруктів (10,5%), молочній, м'ясній, кондитерській та борошномельно-круп'яній промисловості (відповідно 3,2%, 2,5%, 3,0% та 2,4%). Водночас зменшення випуску продукції спостерігалось у виробництві напоїв (на 2,0%) та цукру (на 20,1%) [1].

Продукція сільського господарства і харчової промисловості формує значну частину українського експорту. За 2012 р. експортовано продукції сільського господарства і харчової промисловості на 17,9 млрд.дол. США (на 5,1 млрд.дол. США більше, ніж за 2011р.), що становить 26% вартості експорту України (проти 18,7% у 2011 р.).

У 2012 р. було імпортовано сільськогосподарської продукції і продовольства на 7,5 млрд. дол. США (на 1,2 млрд.дол. США більше, ніж у попередньому році).

Харчова промисловість України як основна переробна ланка АПК привертає увагу іноземних інвесторів. Так, обсяг прямих іноземних інвестицій у підприємства з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів на 31 грудня 2012 р. становив 3039,9 млн. дол.США, що складає 5,6% загального обсягу прямих іноземних інвестицій в Україну.

До основних характеристик та тенденцій розвитку світового продовольчого ринку, що впливають на стратегію розвитку вітчизняних підприємств харчової промисловості слід віднести зміну структури споживання і зростання вимог до якості продуктів харчування в розвинених країнах, збільшення масштабів міжнародної торгівлі продуктами здорового харчування; випереджаюче зростання міжнародної торгівлі готовими до вживання

продуктами харчування в порівнянні з сировинними продуктами; зростання обсягів міжнародної торгівлі генетично модифікованими продуктами тощо.

Досягнутий рівень конкурентоспроможності харчової промисловості, а також перспективи її розвитку в умовах глобальної конкуренції безпосередньо впливають на рівень життя населення, вартість споживчого кошика, умови та якість відтворення робочої сили в національній економіці.

Процеси ефективного розвитку підприємств харчової промисловості формуються також під впливом організаційно-економічних факторів. Для забезпечення економічної стійкості та подальшого сталого розвитку, необхідно виявити ці фактори, які будуть відповідати сучасним реаліям, з метою впливу на них. В залежності від джерела можна виділити зовнішні фактори (НТП, кон'юнктура і інфраструктура ринку, державне регулювання економіки тощо) і внутрішні фактори (виробничий потенціал, удосконалення організації виробництва і праці, трудові ресурси, якість і конкурентоспроможність продукції, методи управління та маркетингу).

Підприємства, які своєчасно враховують і прогнозують зміни зовнішнього середовища, мають кращі можливості ефективно функціонувати і розвиватися. Ці можливості пов'язані з ефективним використанням факторів за допомогою стратегічного управління і розробки цільових стратегій для створення нових переваг у конкуренції.

Зацікавленість підприємств в результатах своєї діяльності посилює необхідність підвищення їх конкурентоздатності. Остання виступає важливим фактором забезпечення стабільності діяльності організації, і як наслідок, її подальшого ефективного розвитку.

Отже, формування адекватної умовам глобалізації стратегії розвитку підприємств харчової промисловості є одним із факторів забезпечення продовольчої безпеки країни і нейтралізації загроз глобальної економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сільське господарство України у 2012 році [Електронний ресурс] : за даними Держ. служби статистики України. – Режим доступу http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/sg/dop/dsg_2012.zip